

KARUSE (voldik, 1979)

21. septembril 1948. aastal tulid kokku Läänemaa Kõera küla talupojad, et ühineda ühismajapidamiseks. Selle ühise ettevõtmise nimeks pandi „Võidu“ kolhoos. 1949. aasta lõpuks oli praeguse Karuse kolhoosi maa-alal juba 19 kolhoosi, kuhu oli ühendatud 39 küla rahvas.

Aeg läks edasi ja tekkis vajadus suuremate kollektiivide järele. 1961. aastal oli sellele territooriumile jäänud vaid neli majandit. 1976. aastast on ainult üks – Karuse kolhoos. Nüüd on kolhoosi üldsuurus 16278 ha. Haritavat maad 4945 ha, so 30,4% kogu maafondist. Põldu on kokku 4016 ha.

Majandi tootmise põhisuunaks on tõuveisekasvatus. Peale tõuveiste kasvatatakse sigu, lambaid, tõuhobuseid ja linde. Veiseid on Karuse kolhoosil 3100, sigu 4800, lambaid 307, hobuseid 86, linde 1000. 1. Jaanuaril 1979. aastal oli kokku 528 kolhoosiperet 1294 kolhoosiliikmega, neist töövõimelisi inimesi 565.

Majandi keskasula pole veel välja ehitatud, kuid mõne aasta pärast saab see olema Kõmsil. Sinna on juba ehitatud kaasaegne nafta-, väetise-, teravilja- kartulihoidlad. Olemas on remonditöökoda koos autogaraažiga ning kolm kõigi mugavustega 12 korteriga elumaja.

Suuremad asustatud punktid on on veel Saleveres, Massus ja Vatlas. Massus on ehitatud veiselaudad 290 veisele, vasikalaut 300 vasikale. Valminud on ka 12 korteriga elamu. Massus on säilinud vana mõisapark ja –hoone, mida nüüd kasutatakse klubina, kus toimuvad regulaarselt kultuuriüritused. Samuti tegutsevad taidlusringid: nais- ja meesansambel, naiste tantsurühm, instrumentaalansambel.

Saleveres on ehitatud uued veiselaudad 290 veisele ja sigala 2000 seale, samuti kolm elumaja.

Vatlas on ehitatud sigala 2000 seale, veisefarm 230 veisele, millele 1980. aastal tuleb juurdeehitus 290 veise tarvis ja vasikalaut 270 vasikale. Vatlas asub ka maltoosatsehh tootlikkusega 3 tonni maltoosat ööpäevas. Ehitatud on 4 suurt elumaja ja 4 ühepereelamut. Vatlas asub ka Vatla kaheksaklassiline kool.

1979. aastal toodab Karuse kolhoos ja müüb riigile põllumajandussaadusi järgmiselt:

	Kogutoodang	Riigile müük
Piim, t	3482	3150
Liha, t	990	960
Kanamunad, tuh. tk	230	-
Vill, ts	13	-
Teravili, t	5713	577
Karul, t	2310	462
Hein, t	3000	34